

SAMENVATTING RESULTATEN "LENTEPRIKKEL OP HET STRAND" 31 maart 2007

Coördinatie door:
Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer

Met de steun van het
Europees Fonds voor
Regionale Ontwikkeling

AFDELING KUST
Vlaamse overheid

Agentschap voor Natuur en Bos

Natuur
daar zorgen we voor

Provincie
West-Vlaanderen
Daar mensen gedreven

Vlaams Instituut voor de Zee

120156

SAMENVATTING RESULTATEN "LENTEPRIKKELOP HET STRAND" 31 maart 2007

Coördinatie door:
Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer

COLOFON

Deze publicatie dient als volgt geciteerd te worden:

Maelfait, H. (2007). Samenvatting resultaten "Lenteprikkel op het strand" 31 maart 2007.
Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer: Oostende, Belgium. 27 pp.

Meer info?

Hannelore Maelfait
Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer
Provinciaal Ankerpunt Kust
Wandelaarkaai 7
B-8400 Oostende
T: +32-(0)59-34 01 50
F: +32-(0)59-34 21 31
E-mail: Hannelore.Maelfait@vliz.be
www.kustbeheer.be
www.lentepikkel.be
www.dekustkijktverder.be

INHOUD

1. Lenteprikkel in een notendop -----	5
1.1 Het concept -----	5
1.2 Korte conclusies -----	6
2. Deelnemers en randactiviteiten-----	7
3. Resultaten van een handmatige reiniging -----	10
3.1 Per fractie -----	10
3.2 Per gemeente -----	11
3.3 Per fractie / per gemeente -----	11
3.4 Vergelijking over vier jaar-----	12
3.5 Visserij afval -----	13
4. Resultaten van de test met de strandreiniger-----	13
5. Markante vondsten -----	13
6. Resultaten per gemeente -----	14
6.1 Knokke-Heist-----	14
6.2 Zeebrugge-Blankenberge -----	15
6.3 De Haan -----	16
6.4 Bredene -----	17
6.5 Oostende -----	18
6.6 Middelkerke -----	19
6.7 Nieuwpoort-----	20
6.8 Koksijde -----	21
6.9 De Panne -----	22
7. Lenteprikkel in een breder kader -----	23
8. Besluit -----	24
Bijlage: Lenteprikkel in de media-----	25

1. De Lenteprikkel in een notendop

1.1 Het concept

Voor de vierde maal organiseerden de kustgemeentes onder impuls van het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer op 31 maart 2007 de Lenteprikkel. Deze editie was opnieuw een groot succes. 776 vrijwilligers verzamelden op 9 plaatsen langs de Belgische kust 2380 kg afval of namen deel aan de verschillende randactiviteiten. Er werd 9,9 km strand nauwgezet gereinigd.

De boodschap die we wilden meegeven aan de deelnemers en voorbijgangers is dat natuurlijke aanspoelsels gerust een plaatsje verdienen op het strand. Ze vormen immers een rijke tafel voor vogels en insecten en werken mee aan duinvorming en kustverdediging. Kunstmatig, menselijk afval hoort niet thuis op het strand en wordt liefst op een milieuvriendelijk manier opgeruimd. En dat is handmatig.

De "Lenteprikkel op het strand" werd georganiseerd door het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer met de steun en medewerking van:

- Alle kustgemeentes (milieudiensten, technische diensten, jeugddiensten, diensten voor toerisme)
- Agentschap voor Natuur en Bos, cel kustzone
- Maritieme Dienstverlening & Kust, Afdeling Kust
- Federale overheidsdienst Leefmilieu, dienst Marien Milieu
- Provincie West-Vlaanderen
- Vlaams Instituut voor de Zee
- Horizon Educatief
- Vogelopvangcentrum Oostende
- Marien Ecologisch Centrum
- Beheerseenheid Mathematisch Model van de Noordzee
- Sealife
- Nokia 'Helping hands'
- Clean Ocean Project
- Surfrider Foundation
- Koninklijke marine kadettenkorps, afdeling Oostende
- Surfclub VVW Westende
- Twins Club Bredene
- Surfclub Rusty House Surfcity Zeebrugge
- Universiteit Gent, Mariene Biologie, vakgroep biologie
- Civiele bescherming Jabbeke
- Westtoer
- Scouts Blankenberge (Givers), Scouts A. De Pauw Brugge
- MPI De Haan
- Ankerpersonen en natuurgidsen
- en vele vrijwilligers

De resultaten van de Lenteprikkel 2007 als van de vorige jaren kan je ook raadplegen op www.lenteprikkel.be.

1.2 Korte conclusies

Onder een stralend blauwe hemel en een flinke noordenwind, kwamen 776 vrijwilligers een handje toesteken op de vierde editie van de Lenteprikkel. Samen verzamelden ze 2380 kg en dit over een lengte van 9,9 km strand. Dit is 551,1 kg meer dan in 2006 en bijna 1000 kg meer dan de eerste editie van de Lenteprikkel in 2004.

Per kilometer strand werd er dit jaar 240,4 kg afval opgeruimd. In 2006 en 2005 vonden we respectievelijk 116 kg en 236 kg.

Dit jaar staat de fractie Hout op nummer 1. Er werd 752 kg hout verzameld, goed voor 31% van de totale hoeveelheid. De grote fractie hout die teruggevonden is op de stranden in 2007 is waarschijnlijk gerelateerd met het stormachtig weer en het springtij van twee weken voor de Lenteprikkel.

Als de volumes afval bekeken worden, staat Touw & Textiel bovenaan, net als vorig jaar. Touw & Textiel zijn verantwoordelijk voor 30,84 volume% van het afval. Plastiek komt op de tweede plaats met 24,19 volume%.

De minst voorkomende fracties zijn Glas en Rubber. Deze fracties vormen respectievelijk 1,05 % en 2,27% van de totale hoeveelheid ingezameld afval.

De drie grootste fracties –Hout, Restafval en Touw & Textiel – zijn samen goed voor zo'n 78,72% van de totale hoeveelheid ingezameld afval.

Er is heel wat variatie tussen de gemeentes wat de verdeling tussen de afvalfracties betreft (zie overzichtstabel op pagina 11). In Bredene werd er erg veel Touw & Textiel gevonden (46,7%). In De Haan werd opmerkelijk veel hout verzameld: 179 kg of 57,19% van de totale hoeveelheid afval. In de Panne bestond het strandafval voornamelijk uit restafval (40,15%). Middelkerke kende een grote fractie Papier en Karton (17,39%). De grootste hoeveelheid Metaal & Blikjes werd teruggevonden in Koksijde (12,71%). Koksijde telde het hoogste aantal deelnemers, waarvan iets meer dan de helft aan de eigenlijke strandopruiming deelnamen; de andere aanwezigen genoten van de randactiviteiten.

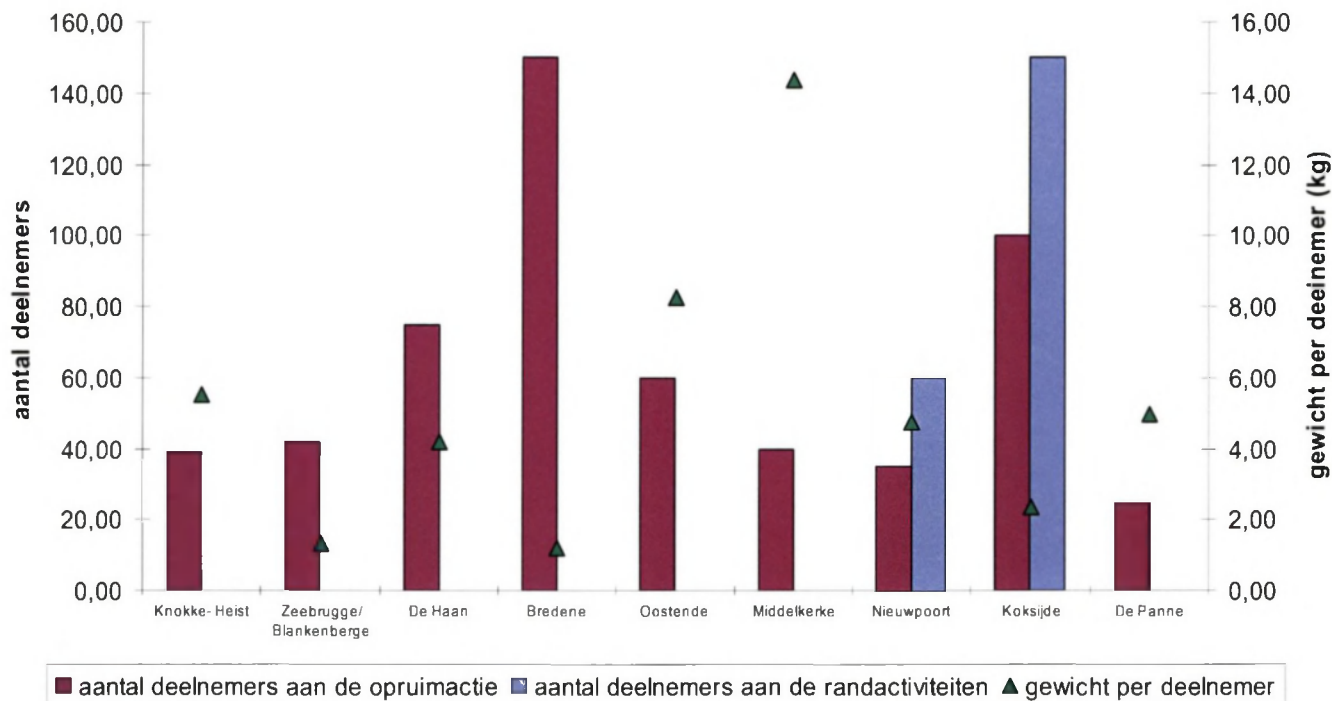
© Ann-Katrien Lescrauwaet
Een natuurgids geeft uitleg

© Marijn Rabaut
Met de kruitwagen op het strand afval verzamelen

2. Deelnemers & randactiviteiten

Op 31 maart 2007 werd er 9,9 km strand met de hand opgeruimd. Zo'n 776 vrijwilligers hielpen mee aan de schoonmaak of namen deel aan de randactiviteiten. Per gemeente waren er gemiddeld 73 deelnemers. Ook voor deze editie werkten Blankenberge en Zeebrugge samen ter hoogte van de fonteintjes. Uitgebreidere informatie per gemeente is terug te vinden vanaf p14.

Bredene telde het hoogste aantal deelnemers aan de opruimactie maar deze deelnemers verzamelde de laagste hoeveelheid afval per persoon. In Koksijde en Nieuwpoort waren er ook vele deelnemers die geboeid waren door de prikkelende randactiviteiten. Middelkerke telde het hoogste gewicht per deelnemer (14,38 kg). De vondst van enkele zware visserstouwen kan voor een vertekend beeld zorgen.

De gemeenten zorgden voor een boeiende omkadering van de Lenteprikkel:

In Knokke-Heist kon je opnieuw naar hartelust grasduinen in de schelpencollectie van René Vermeersch. In Blankenberge konden ze rekenen op de helpende handen van enkele enthousiaste scoutsgroepen (A. De Pauw uit Brugge en de givers uit Blankenberge).

In De Haan (Wenduine) kreeg men de hulp van het MPI De Haan en enkele vrijwillige personeelsleden van Nokia. Nadien werden de hongerige magen gestild met een boterkoek en een drankje. Bredene kwam dit jaar met het schitterend initiatief om gemeenteraadsleden op te roepen het meter/peterschap van de Lenteprikkel op zich te nemen en minstens 5 familieleden te sensibiliseren. Er was dan ook veel activiteit op het strand (150 deelnemers) waaraan nadien een drankje werd aangeboden.

In Oostende waren opnieuw de Marine Kadetten paraat. Het Marien Ecologisch Centrum was aanwezig met het afvalwijzerspel. Ook in Middelkerke werd een drankje aangeboden aan de deelnemers. Hier was een team helpers aanwezig van de Universiteit Gent, Mariene Biologie, vakgroep Biologie.

In Nieuwpoort werd in de voormiddag een schorre-opkuis gedaan aan de IJzermondig i.s.m. Natuurpunt. In de namiddag kon je met Jos De Strandjutter de vangst van de strandkuismachine inspecteren. Verschillende randactiviteiten stonden op het programma zoals: activiteit Zeulen met zand, flessenpost voor gezinnen, activiteit met Voel-zakken, op stap met Jos de Strandjutter. Nadien kreeg iedereen een koek en een drankje aangeboden.

In Koksijde organiseerde men, voor al wie nieuwsgierig was hoe manuele strandopkuis zorgt voor duinvorming, verschillende leuke, zoek- en doe-activiteiten voor het hele gezin. Vergezeld door Woeste Willem en zijn piraten kon je meedoen aan: flessenpost, zedomino's, voel je de vloedlijn?, een waaier van schelpen, een pluim voor zeevogels, sorteereiland, grasduinen met Woeste Willem. Er wachtte een hapje en drankje voor alle deelnemers nadien. In De Panne ging men met de "woefs" op wandel (Woefwandeling), kon je meedoen aan roefel, een fietsparcours, en strandjutten met een gids.

Flessenpost

In verschillende kustgemeentes kon je aan de slag met 'Flessenpost', een educatief spel dat, in opdracht van het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer, uitgewerkt is door Horizon Educatief vzw in samenwerking met de kustgemeentes en het steunpunt NME kust.

In een houten bak zitten 15 flessen. In 14 flessen schuilen er opdrachten en in één fles zitten houten blauw-, geel-, rood- of groengekleurde kralen. De strandjutters mogen één voor één de fles met kleurige kralen omdraaien. Steevast verschijnt onderaan een andere gekleurde kraal. De kralen verwijzen naar het kleur van de opdrachten die kunnen gekozen worden. Kinderen, jongeren en gezinnen dienen die dan zo vlot mogelijk uit te voeren.

Er zijn 15 opdrachten/boodschappen die verschillende thema's op het strand behandelen, zoals duinvorming, strandafval, schuimvorming. Via bepaalde opdrachtjes groeit tevens het inzicht rond duinvorming. Op sommige plaatsen aan de kust situeren vloedlijnen zich dicht aan de voet van de duin. Belangrijk om parallel ook even dit kwetsbare stukje onder de loep te nemen. Verder bespreken de opdrachtjes ook enkele typische seizoensverschijnselen.

De gekleurde fles met kralen
©Marijn Rabaut

Het educatief spel:Flessenpost
©Sylvia Theunynck

Ook internationaal werkt men aan propere stranden:

Clean Ocean Project is een internationale organisatie die opruimacties organiseert op de Canarische eilanden. Ze willen mensen sensibiliseren en bewust te maken van de vervuiling van de stranden en de zee. Clean Ocean Project schonk 80 T-shirts om uit te delen aan de medewerkers van de Lenteprikkel.

Clean ocean project schonk T-shirts voor de medewerkers van de Lenteprikkel ©Knokke-Heist

Zo is ook Pacha Mama het Belgische aanspreekpunt voor de "**Surfrider Foundation**" (www.surfrider.org). Jaarlijks reinigen bij aanvang van de lente zo'n 55000 vrijwilligers op maar liefst 150 sites in Europa de stranden. Ook dit werkten verschillende surfclubs mee aan dit initiatief.

De internationale aandacht vinden we tevens terug in het project **Coastwatch** (www.coastwatch.nl). In dit internationale netwerk nemen tienduizenden vrijwilligers van Noorwegen tot Spanje en van Engeland tot Rusland de stranden onder handen. Ook België doet mee! Het Marien Ecologisch Centrum te Oostende is hiervoor verantwoordelijk.

3. Resultaten van de handmatige reiniging

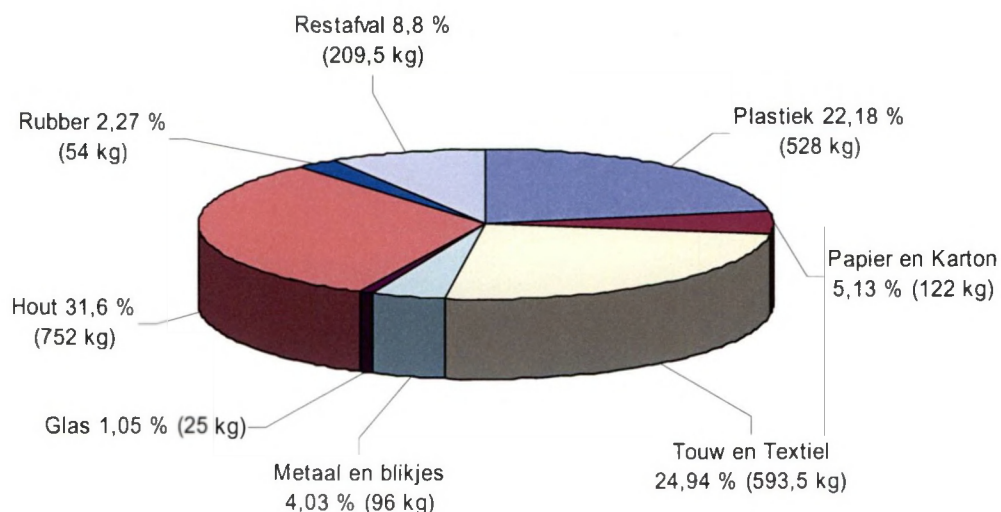
3.1 Per fractie

De drie grootste gewichtfracties zijn Hout (752 kg), Touw & Textiel (593,5 kg) en Plastiek (528 kg), samen goed voor zo'n 78,72 % van de totale hoeveelheid ingezamelde afval. Als we de volumes bekijken zien we dat de fractie Plastiek (2935 l) de eerste plaats inneemt vóór Touw en Textiel (2658 l).

Soort Afval	Gewicht (in kg)	%	Geschat volume (in l) *	%
Hout	752,0	31,6%	1850	19,5%
Touw & Textiel	593,5	24,9%	2658	28,1%
Plastiek	528,0	22,2%	2935	31,0%
Restafval	209,5	8,8%	532	5,6%
Papier en Karton	122,0	5,1%	788	8,3%
Metaal en blikjes	96,0	4,0%	435	4,6%
Rubber	54,0	2,3%	198	2,1%
Glas	25,0	1,1%	72	0,7%
Totaal	2380,0	100%	9468	100%

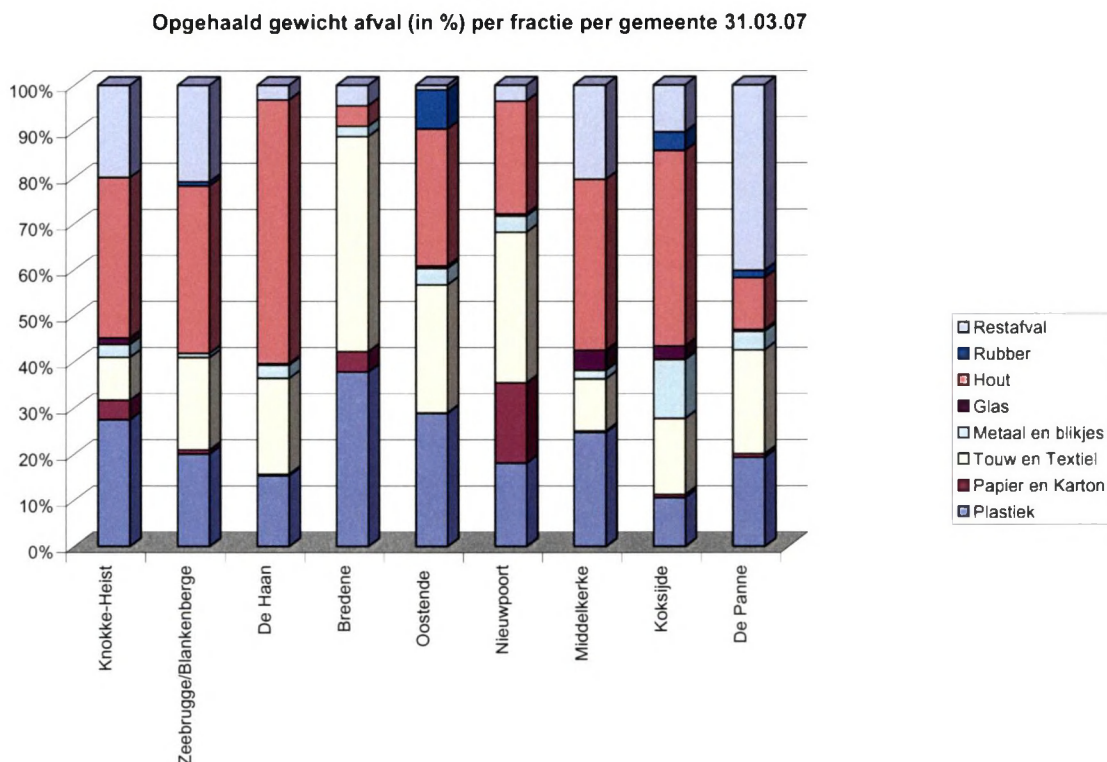
In onderstaande taartdiagram wordt een opsplitsing per afvalfractie weergegeven. Het valt onmiddellijk op dat Hout en Touw & Textiel samen **meer dan de helft** van het afval uitmaken.

Effectief opgehaald afval (in %) op 31.03.07

3.2 Per gemeente

In onderstaande diagram worden per gemeente de percentages per fractie weergegeven. Om een vergelijking tussen de gemeenten mogelijk te maken, werden de hoeveelheden afval geëxtrapoleerd naar 1000 m.

3.3 Per fractie / per gemeente

3.3.1 Gewichten

In onderstaande tabel worden de afvalgegevens per fractie en per gemeente weergegeven in kg en %:

Gemeente	Aantal meter effectief gereinigd	Plastiek		Papier en karton		Touw en textiel		Metaal & Blikjes		Glas		Hout		Rubber		Restafval		TOTAAL	
		Kg	%	Kg	%	Kg	%	Kg	%	Kg	%	Kg	%	Kg	%	Kg	%	Kg	%
Knokke-Heist	2000	59,0	27,4	9,0	4,2	20,0	9,3	6,0	2,8	3,0	1,4	75,0	34,9	0,0	0,0	43,0	20,0	215,0	9,0
Zeebrugge/Blankenberge	500	11,0	20,0	0,5	0,9	11,0	20,0	0,5	0,9	0,0	0,0	20,0	36,4	0,5	0,9	11,5	20,9	55,0	2,3
De Haan	1800	48,0	15,3	1,0	0,3	65,0	20,8	9,0	2,9	1,0	0,3	179,0	57,2	0,0	0,0	10,0	3,2	313,0	13,2
Bredene	700	68,0	37,8	8,0	4,4	84,0	46,7	4,0	2,2	0,0	0,0	8,0	4,4	0,0	0,0	8,0	4,4	180,0	7,6
Oostende	800	143,0	28,9	0,5	0,1	137,5	27,7	18,0	3,6	2,5	0,5	147,0	29,7	42,0	8,5	5,0	1,0	495,5	20,8
Middelkerke	1000	104,0	18,1	100,0	17,4	188,0	32,7	20,0	3,5	3,0	0,5	140,0	24,3	0,0	0,0	20,0	3,5	575,0	24,2
Nieuwpoort	100	46,0	24,7	0,5	0,3	21,0	11,3	3,5	1,9	8,0	4,3	69,0	37,1	0,0	0,0	38,0	20,4	186,0	7,8
Koksijde	1000	25,0	10,6	1,5	0,6	39,0	16,5	30,0	12,7	7,0	3,0	100,0	42,4	9,5	4,0	24,0	10,2	236,0	9,9
De Panne	2000	24,0	19,3	1,0	0,8	28,0	22,5	5,0	4,0	0,5	0,4	14,0	11,2	2,0	1,6	50,0	40,2	124,5	5,2
TOTAAL	9900	528,0	22,2	122,0	5,1	593,5	24,9	96,0	4,0	25,0	1,1	752,0	31,6	54,0	2,3	209,5	8,8	2380,0	100,0

Opmerking: de gewichten moeten als minimale waarden gezien worden. Het was niet steeds mogelijk om het gewicht van grote stukken afval te bepalen.

3.3.2 Volumes

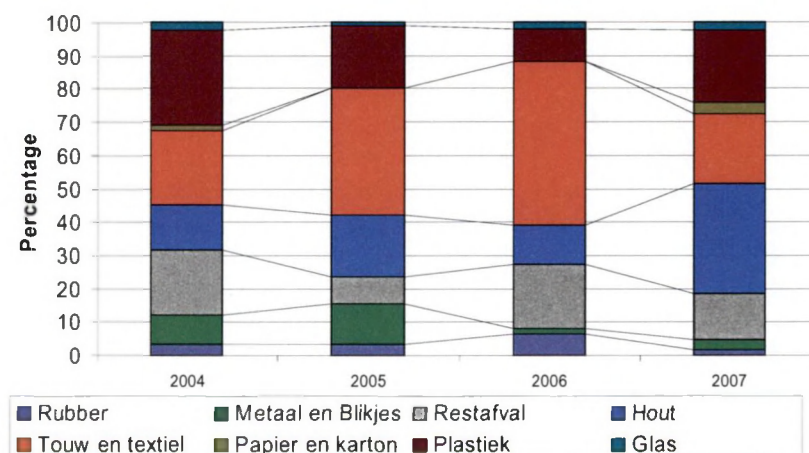
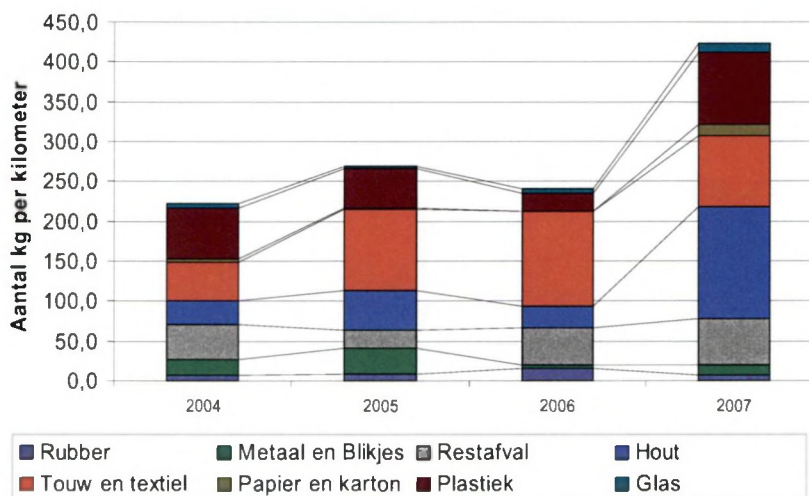
In onderstaande tabel worden de afvalgegevens per fractie en per gemeente weergegeven in liter en %:

Gemeente	Aantal meter effectief gereinigd	Plastiek		Papier en karton		Touw en textiel		Metaal & Blikjes		Glas		Hout		Rubber		Restafval		TOTAAL	
		Volume (liter)	%	Volume (liter)	%	Volume (liter)	%	Volume (liter)	%	Volume (liter)	%	Volume (liter)	%	Volume (liter)	%	Volume (liter)	%	Volume (liter)	%
Knokke-Heist	2000	200,0	26,1	120,0	15,7	60,0	7,8	30,0	3,9	6,0	0,8	250,0	32,6	0,0	0,0	100,0	13,1	766,0	8,1
Zeebrugge/Blankenberge	500	80,0	10,4	2,0	0,3	40,0	5,2	2,0	0,3	0,0	0,0	80,0	10,4	1,0	0,1	60,0	7,8	265,0	2,8
De Haan	1800	600,0	78,3	10,0	1,3	600,0	78,3	50,0	6,5	10,0	1,3	600,0	78,3	0,0	0,0	10,0	1,3	1880,0	19,9
Bredene	700	250,0	32,6	110,0	14,4	250,0	32,6	20,0	2,6	0,0	0,0	30,0	3,9	0,0	0,0	8,0	1,0	668,0	7,1
Oostende	800	600,0	78,3	7,0	0,9	390,0	50,9	85,0	11,1	5,0	0,7	100,0	13,1	80,0	10,4	5,0	0,7	1272,0	13,4
Middelkerke	1000	780,0	101,8	500,0	65,3	880,0	114,9	60,0	7,8	20,0	2,6	100,0	13,1	0,0	0,0	30,0	3,9	2370,0	25,0
Nieuwpoort	100	200,0	26,1	20,0	2,6	100,0	13,1	11,0	1,4	20,0	2,6	240,0	31,3	0,0	0,0	50,0	6,5	641,0	6,8
Koksijde	1000	90,0	11,7	2,0	0,3	158,0	20,6	152,0	19,8	10,0	1,3	400,0	52,2	100,0	13,1	35,0	4,6	947,0	10,0
De Panne	2000	135,0	17,6	17,0	2,2	180,0	23,5	25,0	3,3	1,0	0,1	50,0	6,5	17,0	2,2	234,0	30,5	659,0	7,0
	9900	2935	31,0	788,0	8,3	2658	28,1	435,0	4,6	72,0	0,8	1850	19,5	198,0	2,1	532,0	5,6	9468	100,0

Opmerking: Het volume is gebaseerd op een schatting en een extrapolatie

3.4 Vergelijking over vier jaar

Als we kijken naar de evolutie over de vier jaar zien we dat het aantal kg per kilometer het grootst was in 2007 (422,9 kg/km). De grote hoeveelheid afval en hout die teruggevonden wordt op de stranden in 2007 kan te maken hebben met het stormachtige weer en het springtij twee weken voor de Lenteprikkel. De fractie Hout is opmerkelijk groter dit jaar (31,6 % in 2007 en 13,6 % in 2004). In 2007 vond men 89 kg Touwen & Textiel terwijl in 2005 en 2006 respectievelijk 102,7 en 118,4 kg opgeruimd werd per kilometer strand.

3.5 Visserij afval

Net als vorig jaar werd er aandacht geschonken aan het visserij afval. Maar liefst 565 kg of 24% van de de totale hoeveelheid afval dat opgehaald werd tijdens de Lenteprikkel, is afkomstig van de visserij. Deze fractie bestaat vooral uit touwen en stukken van netten. Ook werden er 8 touwen waaronder 1 gigantisch groot touw gevonden in Middelkerke. Op het strand van Middelkerke spoelde zelfs een visbak vanuit Spanje aan. In verschillende kustgemeentes werden gutters/handschoenen (11) en schoenen (3) verzameld.

4. Resultaten van de test met de strandreiniger

Net als de voorbije jaren werden er opnieuw testen met een strandreiniger gedaan. In Nieuwpoort werd er 100 meter gedurende 10 minuten gereinigd ter hoogte van de strandbibliotheek. De machine werd zo afgesteld dat er zo weinig mogelijk zand wordt mee opgenomen. De machine reinigde het strand 5 tot 10 cm diep. De strandreiniger verzamelde 3 bakken van 150 liter met zand, knotswieren en riet (afkomstig van aanplantingen). Een vierde bak werd gevuld met restafval, (de helft plastic en touw, de andere helft resten van een kerstboomverbranding en hout). Ook in De Panne werd er een testrit gemaakt met de strandreiniger.

Afval ingezameld met de strandreinigingsmachine © De Panne

Net zoals de testen uit de vorige jaren is gebleken dat zand het grootste deel van het opgehaald materiaal uitmaakt. Deze tests bevestigen dat de handmatige reiniging niet alleen een belangrijke besparing kan betekenen. Niet enkel een financieel voordeel, omdat de gemeente dan niet moet betalen voor het afvoeren en verwerken van het opgeschepte zand, maar ook een natuurlijker strand! Want, hoe minder een strand verstoord wordt, hoe stabiel het is.

5. Markante vondsten

Naast het "klassieke" afval zoals plastic, touwen, schoenen, blikken, flessen, enz. werden ook heel eigenaardige vondsten gedaan. Hieronder vind je een overzichtje van wat er zo aan vreemde dingen is aangespoeld:

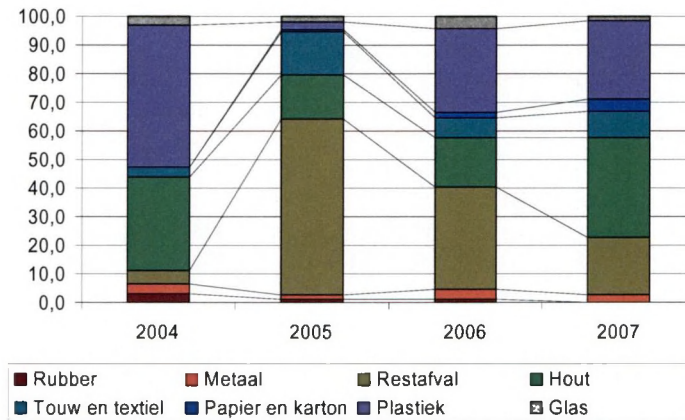
- **Knokke-Heist:** een douchekop, sinaasappelen, een roofing van 4 m² en een motorhelm
- **Zeebrugge/Blankenberge:** plasticen soldaatjes, schepjes en vormpjes
- **Bredene:** shampooflessen en een riooldeksel
- **Oostende:** een tandenborstel, blusapparaat en een expansievat
- **Middelkerke:** sinaasappelen, een autostuur, verschillende zware visserstouwen en een visbak uit Spanje
- **Nieuwpoort:** een koffiethermos en een rubberen aftrekker
- **Koksijde:** een wandelpadpaal van 'De Doornpanne'
- **De Panne:** twee chili pepers

6. Resultaten per gemeente

6.1. Knokke-Heist

In Knokke-Heist namen 39 vrijwilligers deel aan de Lenteprikkel. Ook het Sint-Bernardusinstituut engageerde zich en nam deel met een klas van 12-jarigen. In Knokke-Heist werd er 215 kg afval verzameld in 2007. Voornamelijk hout (75 kg) en plastic (59 kg) o.a. bidons vormen de grootste fracties. Tijdens de opruimactie werd op het strand naast een roofing van 4m², ook een motorhelm, een douchekep, 3 patronen van een jachtgeweer en veel sinaasappelen gevonden. Je kon opnieuw naar hartelust grasduinen in de schelpencollectie van René Vermeersch.

Hoeveelheid afval (%) over 1 km strand in Knokke-Heist

Sfeerbeelden

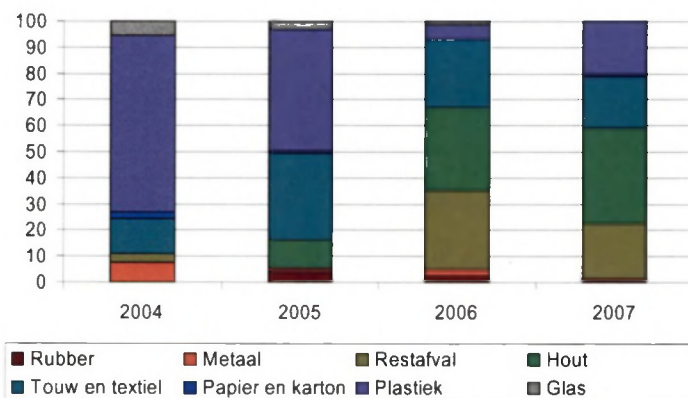
© Knokke-Heist

© Knokke-Heist

6.2. Zeebrugge – Blankenberge

In Zeebrugge-Blankenberge konden ze rekenen op de helpende handen van enkele enthousiaste scoutsgroepen (A. De Pauw uit Brugge en de givers uit Blankenberge). In het totaal namen 42 vrijwilligers deel aan de Lenteprikkel. Ter hoogte van de fonteintjes werd er 55 kg afval verzameld. Voornamelijk hout en restafval vormden de grootste fracties, samen goed voor 57,27%. Ook werden er enkele restanten van het zomerseizoen gevonden, namelijk plasticen soldaatjes en verschillende schepjes en vormpjes.

Hoeveelheid afval (%) over 1 km strand in Zeebrugge/Blankenberge

Sfeerbeelden

© Jochen David

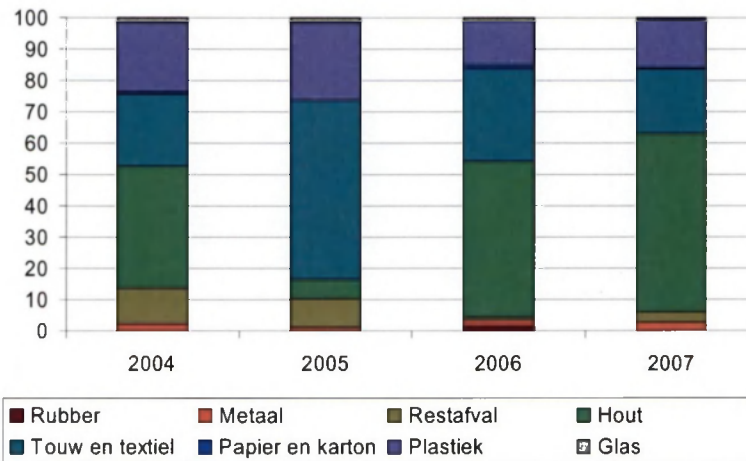

© Jochen David

6.3. De Haan

In De Haan (Wenduine) kreeg men de hulp van het MPI De Haan en enkele vrijwillige personeelsleden van Nokia. Via het vrijwilligersinitiatief "Helping Hands" voor de werknemers van Nokia, wil het bedrijf samen met zijn werknemers een betekenisvolle bijdrage leveren aan de gemeenschap in elk land waar Nokia actief is. Er werd 313 kg afval ingezameld over 1800 meter. Hout vormde de grootste fractie met 179 kg of 57,19% van de totale hoeveelheid ingezameld afval. Op de stranden werd veel touw en netten (65 kg) gevonden, ook vele korte eindjes die afkomstig zijn van herstellende netten. Nadien werden de hongerige magen gestild met een boterkoek en een drankje aangeboden door de gemeente De Haan.

Hoeveelheid afval (%) over 1 km strand in De Haan

Sfeerbeelden

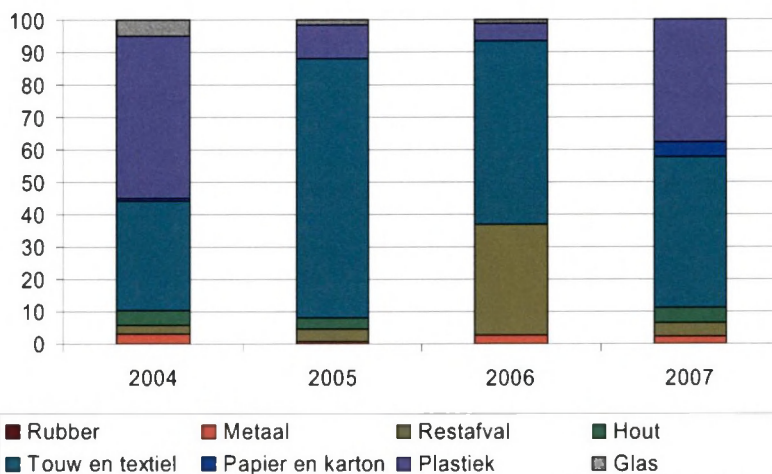
© De Haan

© De Haan

6.4. Bredene

Bredene kwam dit jaar met het schitterend initiatief om gemeenteraadsleden op te roepen het meter/peterschap van de Lenteprikkel op zich te nemen en minstens 5 familieleden te sensibiliseren. Ook de 'Twins' surfclub stak de handen uit de mouwen. Er was dan ook veel activiteit op het strand met 150 deelnemers die nadien een drankje aangeboden kregen. 84 kg of 46,67% van het gevonden afval waren touwen en textiel. 68 kg of 37,78% was plastic. Er werden drie shampooflessen, een brandblusapparaat, een riooldeksel en een zwemvlies teruggevonden.

Hoeveelheid afval (%) over 1 km strand in Bredene

Sfeerbeelden

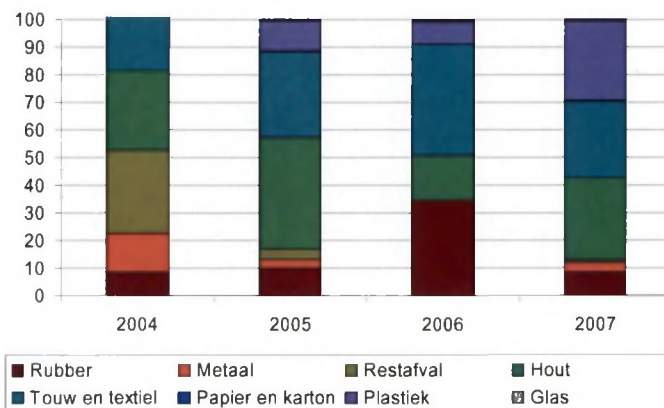
© Jean-Pierre Declercq

© Jean-Pierre Declercq

6.5. Oostende

In Oostende was het verzamelen geblazen aan Duin en Zee, de thuisbasis van Horizon Educatief. 60 enthousiaste deelnemers verzamelden 495 kg afval. Ook de Mariene Kadetten waren opnieuw paraat net als een school uit Tervuren. De kleintjes konden deelnemen aan het afvalwijzerspel van het Marien Ecologisch Centrum en aan Flessenpost. Hout (147 kg) en Plastiek (143 kg) vormden de twee grootste fracties. De houtfractie bestond voornamelijk uit paletten en een aangespoelde boomstronk. Op het strand spoelden ook een blusapparaat, een expansievatje, een tandenborstel en 5 dode vogels aan. Hoewel het begraven van huisdieren op het strand verboden is, vond men ook het kadaver van een schoothondje (in vergaande staat van ontbinding).

Hoeveelheid afval (%) over 1 km strand in Oostende

Sfeerbeelden

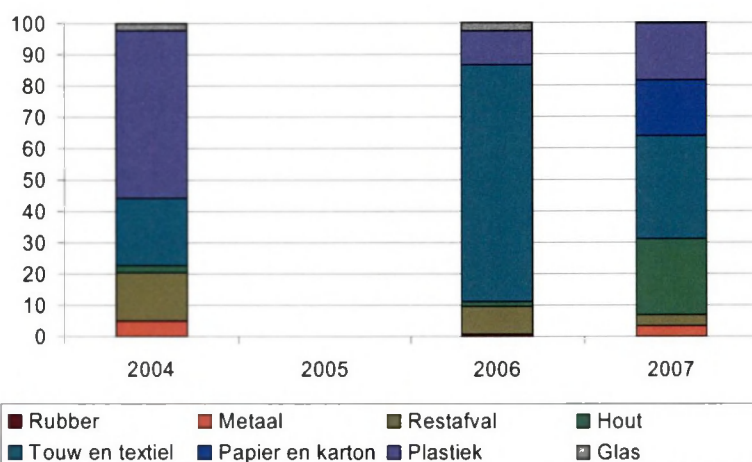
© Sylvia Theunynck

© Sylvia Theunynck

6.6. Middelkerke

In Middelkerke was een team helpers aanwezig van de Universiteit Gent, Mariene Biologie, vakgroep Biologie. Ook een Noord-Zuid vereniging kwam een handje toesteken net als de surfclub 'the outsider coast'. De civiele bescherming en de technische dienst van de gemeente stelden materiaal ter beschikking. De 40 deelnemers verzamelden 495 kg afval. 118 kg touw en textiel en 140 kg hout (vnl. houten paletten) werden gevonden op het strand. De fractie Touw & Textiel werd beïnvloed door de vondst van 7 grote touwen. Ook in Middelkerke werden er sinaasappelen teruggevonden. Nadien bood het gemeentebestuur een drankje aan de deelnemers.

Hoeveelheid afval (%) over 1 km strand in Middelkerke

Sfeerbeelden

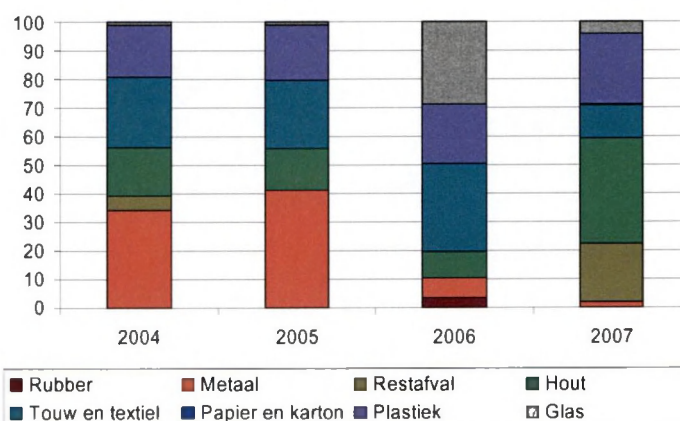
© Marijn Rabaut

© Wendy Bonne

6.7. Nieuwpoort

In Nieuwpoort werd in de voormiddag een schorre-opkuis gedaan aan de IJzermondig onder impuls van Natuurpunt. Daar werd een dode Noorse stormvogel gevonden. Via een analyse van de maaginhoud van deze dode vogels probeert het Instituut voor Natuur en Bos meer te weten te komen over de vervuilingsgraad van de Noordzee. Liefst 97% van de onderzochte vogels hebben plastic in hun maag. De Noorse stormvogel ziet plastic verkeerdelijk voor voedsel aan, waardoor dit plastic vervolgens de maag vult en het hongergevoel wegneemt. In de namiddag kon je met Jos De Strandjutter de vangst van de strandkuismachine inspecteren. Verschillende randactiviteiten stonden op het programma zoals: activiteit Zeulen met zand, flessenpost voor gezinnen, activiteit met Voel-zakken, op stap met Jos de Strandjutter. Nadien kreeg iedereen een koek en een drankje aangeboden. 95 personen namen deel aan de strandopruimactie of aan de randactiviteiten. Plastic (24,73%) en hout (37,10%) vormden de grootste fracties van de totale gevonden hoeveelheid afval (186 kg). Het vele hout was duidelijk afkomstig van een kerstboomverbranding. Verder spoelde ook een rubberen aftrekker, sokken, schoenen en een jan-van-gent verstikt in een vistuig aan.

Hoeveelheid afval (%) over 1 km strand in Nieuwpoort

Sfeerbeelden

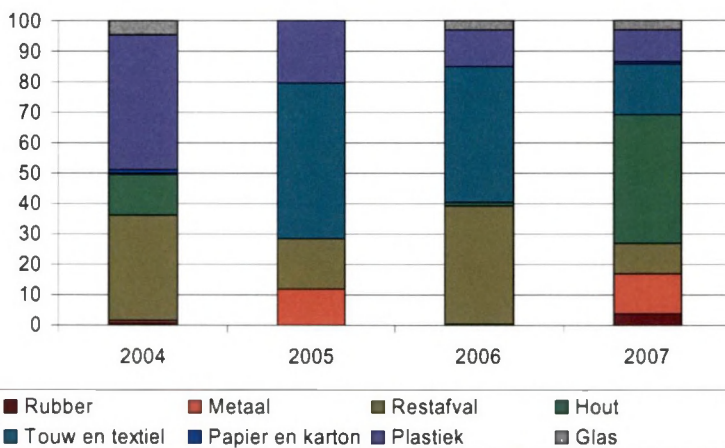
© An-Katrien Lescauwat

© An-Katrien Lescauwat

6.8. Koksijde

In Koksijde organiseerde men, voor al wie nieuwsgierig was hoe manuele strandopkuis zorgt voor duinvorming, verschillende leuke, zoek- en doe-activiteiten voor het hele gezin. Rond 14u was het al een gezellige drukte. Vergezeld door Woeste Willem en zijn piraten kon je meedoen aan: flessenpost, zeedomino's, voel je de vloedlijn?, een waaijer van schelpen, een pluim voor zeevogels, sorteereiland, grasduinen met Woeste Willem. Er wachtte een hapje en drankje voor alle deelnemers nadien. 100 personen namen deel aan de opruimactiviteit en 150 personen deden enthousiast mee aan de verschillende activiteiten. Er werd 236 kg afval verzameld waarvan hout (100 kg) en touw en textiel (39 kg) de grootste fracties vormden. Op het strand werd een wandelpaaltje van het natuurreservaat 'De Doornpanne' teruggevonden

Hoeveelheid afval (%) over 1 km strand in Koksijde

Sfeerbeelden

© Dirk Van Hove

© Claude Willaert

© Claude Willaert

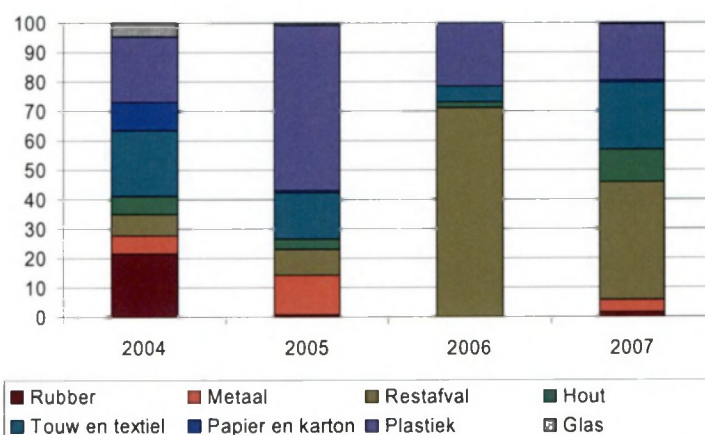

© Claude Willaert

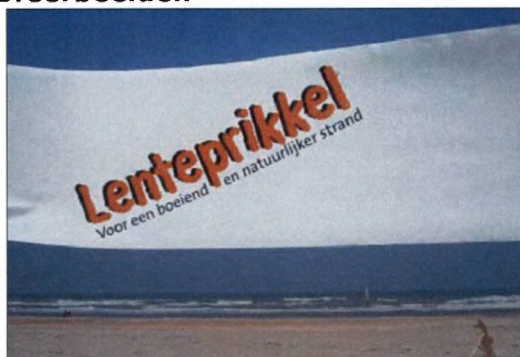
6.9. De Panne

Een 25-tal milieubewuste vrijwilligers waaronder ook enkele leden van de milieuraad en natuurgidsen werden begeleid door de milieuambtenaren van de gemeente bij een schoonmaakbeurt van strand en duin in De Panne. Je kon met de "woefs" op wandel (Woefwandering), meedoen aan roefel met Hervé de vuilnisman, een fietsparcours afleggen, en strandjutten met een gids. Een demonstratie van machinaal strandreinen had tot resultaat dat je vlug een container vol krijgt waarvan meer dan de helft eigenlijk beter op het strand was blijven liggen zoals wieren, schelpen enz. Voor de loodsen aan de rampe kregen belangstellende toeristen uitleg over wat er allemaal te vinden is op de vloedlijn. Er werd 124,5 kg afval verzameld waaronder 50 kg restafval en 28 kg touw en textiel. Op het strand werden ook 2 chili pepers gevonden. Een vijftal personen verzamelden in de sluffers het grof vuil dat biologisch niet afbreekbaar is en zich daar had opgestapeld tijdens het laatste springtij. Dit vuil bestond hoofdzakelijk uit plastic touwen en netten alsook heel wat pet-flessen. De helpers werden op het einde van de namiddag getrakteerd op een kopje koffie en een gebakje door de milieudienst.

Hoeveelheid afval (%) over 1 km strand in De Panne

Sfeerbeelden

© De Panne

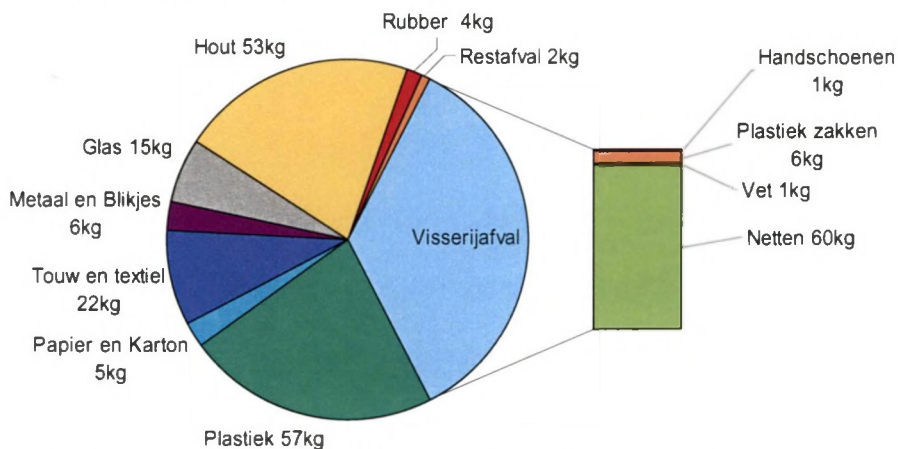

© José Decoussemaeker

7. Lenteprikkel in een breder kader

De Lenteprikkel grensoverschrijdend

Ook over de grens in Bray-Dunes (F) wordt dit jaar de Lenteprikkel georganiseerd op dezelfde dag. De organisatie daar is in handen van CPIE Flandre Maritime (www.cpieflandremaritime.fr). Het Syndicat Intercommunal des Dunes de Flandre en het Département du Nord, reinigen al enkele jaren enkel de toeristische zones machinaal. De andere kuststroken worden manueel gereinigd. Dit jaar deed Bray Dunes voor de eerste maal mee aan de Lenteprikkel. 30 deelnemers verzamelden 247 kg afval op een afstand van 500 m. Plastic en Hout vormden de grootste fracties met respectievelijk 35,86% en 33,34% van de totale hoeveelheid ingezameld afval.

De Lenteprikkel kadert ook in "Maart 2007: Maand van de netheid".

Net als in 2005 staken dit jaar opnieuw duizenden vrijwilligers de handen uit de mouwen in de strijd tegen zwerfvuil. Hun signaal is alvast niet mis te verstaan: het achteloos achterlaten van afval in de natuur en langs de straat moet stoppen! De Provincie West-Vlaanderen en de West-Vlaamse afvalintercommunaal organiseren in samenwerking met de deelnemende gemeenten in maart 2007 opnieuw een 'West-Vlaamse opruimactie', namelijk van 1 tot en met 31 maart onder de noemer 'maand van de netheid'.

Maart 2007, Maand van de Netheid was een groot succes. In het werkingsgebied van I.V.I.O. bijvoorbeeld, ruimden meer dan duizend vrijwilligers zomaar eventjes 8.592kg zwerfvuil op in de gemeenten Ardoosie, Dentergem, Ingelmunster, Izegem, Meulebeke, Oostrozebeke, Ruiselede en Tielt. Nu is al duidelijk dat het aantal ingezamelde afval over gans West-Vlaanderen (helaas) zal oplopen tot vele tonnen. Foto's en resultaten blijven spontaan binnenlopen via de vele vrijwilligers. De leukste inzendingen zijn terug te vinden op de campagnewebsite www.stopzwerfvuil.be onder 'foto's en resultaten'.

Enkele kleine enthousiastelingen
©Vereecke en Soete

8. Besluit

De Lenteprikkel editie 2007 kon dit jaar rekenen op zo'n 776 vrijwilligers. Het strand werd een stuk properder en heel wat voorbijgangers maakten kennis met de afval- en erosieproblematiek aan de kust.

Het is de bedoeling dat de bewustmaking niet beperkt blijft tot de dag van de Lenteprikkel. Hopelijk kan het een aanzet zijn voor meer kustgemeenten om specifieke strandzones in de toekomst handmatig te reinigen. Een mooie win-win situatie voor de gemeentekas (lagere kost), voor de strandbezoeker (meer ontdekkingsmateriaal), voor de zeewering (een stabiel strand) en voor de natuur (een vloedlijn als vestigingsplaats voor planten en gedekte tafel voor dieren). Meer informatie op www.lenteprikkel.be

Gedichtje gemaakt door Jitske en Sien tijdens de Lenteprikkel '07 in Koksijde

Bijlage: De Lenteprikkel in de media

Ook dit jaar was er veel media aandacht voor de Lenteprikkel. We waren te horen op de Stadsomroep Brugge en Radio Extra Gold Koksijde Westkust. De Lenteprikkel werd vermeld in het nieuws van radio 1 en te zien in het VTM en VRT journaal.

De Lenteprikkel verscheen in een aantal kranten. Hieronder vind je een selectie:

Het Nieuwsblad

Leer bij over de natuur tijdens grote opruimactie- 30-03-2007

Alle kustgemeenten nemen op zaterdag 31 maart vanaf 14uur deel aan Lenteprikkel , een evenement waarbij op de stranden door vrijwilligers een opruimactie plaatsvindt, waar je aan interessante activiteiten kan deelnemen en natuurgidsen je wegwijs maken in de zee- en zandwereld.

„Een bumper, paarse prui of fopspeen, je kunt het zo gek niet bedenken of je vindt het op het strand”

Lenteprikkel vindt morgen voor de vierde keer plaats en kan elk jaar op een stijgende belangstelling rekenen. Zo staken vorig jaar 462 vrijwilligers de handen uit de mouwen en verzamelden ze samen bijna twee ton afval. „Er werd in totaal ruim elf kilometer strand schoongemaakt en 1.829 kilogram afval opgehaald. Dat is 291 kilogram meer dan in 2005 en 417 kilogram meer dan tijdens de eerste editie van Lenteprikkel in 2004”, aldus **Hannelore Maelfait van het provinciebestuur West-Vlaanderen. Behalve de besturen van de tien kustgemeenten steken ook de partners van het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer en vele bereidwillige deelnemers hun schouders onder het project.** „Vorig jaar kon de actie in Koksijde en De Panne alleen al op respectievelijk 95 en 100 vrijwillige helpers rekenen waarmee deze twee gemeenten het record braken. In Nieuwpoort, Bredene en Blankenberge gingen telkens vijftig deelnemers aan de slag.” Een kleiner aantal deelnemers betekent niet dat er minder afval opgeruimd wordt. „Middelkerke moest met zijn zeven deelnemers helemaal niet onderdoen voor de overige gemeenten. Zij haalden per persoon immers 38 kilogram materiaal op daar waar in Koksijde het gemiddelde op 1,62 kilogram per persoon lag.” Het opruimen van het strand lijkt soms op een ware schattenjacht. Elk jaar zitten er tussen het opgehaalde afval een aantal opmerkelijke vondsten. „Zo werd vorig jaar in Knokke-Heist een zwaar visserstouw van vier meter lang aangetroffen, in Zeebrugge een radio en in De Haan een kreeftenfuij en autoband.” Een onbekende verloor verder in Bredene op het strand de nummerplaat van zijn wagen en in Oostende werd een heuse matras aangetroffen. „Een luchtmatras, laarzen, verkeersbord, broek, bumper, paarse prui of fopspeen, je kunt het zo gek niet bedenken of je vindt het op het strand.” Gelukkig brengt de opruimactie ook opmerkelijke natuurvondsten aan het licht zoals een zeldzame artemisschelp die in Blankenberge werd gevonden. „Op de Belgische stranden kan je meer dan tachtig soorten schelpen aantreffen naast dieren en wieren.” Natuurgidsen geven toelichting over alle gevonden schatten. „Deze schelpen en wieren die aanspoelen zijn eigenlijk natuurlijk afval. Met deze actie willen we het publiek er ook van bewust maken dat natuurlijk afval geen vuil strand maakt maar belangrijk is voor duinvorming en voor de kustverdediging. Vandaar ook het belang om af en toe het strand manueel op te kuisen. Machines kennen immers het verschil niet tussen natuurlijk en menselijk afval maar in het hoogseizoen is er op de toeristische zones geen andere keuze dan het strand machinaal te kuisen.”

Randactiviteiten

Een pak randactiviteiten maken van de Lenteprikkel een boeiende dag vol belevenissen. In Knokke-Heist is het verzamelen aan Zwembad De Raan en kan je ondermeer grasduinen in een schelpencollectie. Surfclub Rusty House Surf City is de verzamelplaats in Zeebrugge/Blankenberge waar je ondermeer het educatieve spel „Flessenpost” kan spelen. Aan het Wielingenbad in Wenduine krijg je toelichting over natuurlijke aanspoelsels en vrijwilligers verzamelen in Bredene aan Strandpost 1. Het binnenplein van Duin & Zee in de Fortstraat is de verzamelplaats in Oostende waar je ook met het afvalwijzerspel kunt kennis maken. Vertrekpunt in Westende is de Surfclub vvw en in Nieuwpoort is het verzamelen geblazen op het Hendrikaplein. Daar vindt in de voormiddag vanaf 9.30uur de schorre-opkuis plaats en neemt Jos De Strandjutter je 's namiddags op sleeptouw. Wie benieuwd is naar hoe manuele strandopkuis zorgt voor duinvorming, moet in Koksijde zijn, aan het stranddienstencentrum (aan de horloge) en uit de doppen kijken voor Woeste Willem en zijn piraten. Deelnemers verzamelen in De Panne aan de Rampe tegenover het Bortierplein voor de woefwandeling of kennismaking met strandjutter en gids. Dit jaar krijgt het initiatief een internationaal vervolg en gaan ook net over de grens in Bray-Dunes in Noord-Frankrijk vrijwilligers aan de slag voor een strandschoonmaak. Deelnemen is gratis, inschrijven op voorhand hoeft niet. Info en overzicht van alle activiteiten op www.lenteprikkel.be en op de websites van de respectievelijke kustgemeenten.

Ingrid Castelein

© 2007 Vlaamse Uitgeversmaatschappij NV

Bijna tien kilometer strand krijgt lenteschoonmaak

Van onze medewerkers Dany Van Loo en Norbert Minne 02-04-2007

„711 personen reinigden zaterdag bijna tien kilometer strand. Ze haalden 2.113 kilo afval op. Daarmee hebben we alle records van de vorige jaren gebroken.” Hannelore Maelfait van het Coördinatiepunt Geïntegreerd Kustbeheer is tevreden.

„Vorig jaar waren dat nog 452 vrijwilligers en 1,8 ton afval. We kregen heel wat medewerking van de verschillende kustgemeenten en ook de randactiviteiten, onder meer in Koksijde, brachten heel wat volk op de been.”

Volgens Maelfait werd er vooral hout opgeruimd (600 kilogram), gevolgd door touw en textiel (570 kg) -voornamelijk visserijafval- en plastic (451 kg).

In Nieuwpoort werd heel duidelijk het verschil tussen machinaal en manueel reinigen aangetoond, zegt stadsbeambte Marie-Ange Loones, die de actie in Nieuwpoort coördineerde. „Tachtig procent van wat machinaal wordt ingezameld, hoort niet bij zwerfafval thuis. Dat is organisch materiaal. Als dat verdwijnt kan dat onder meer de structuur van de stranden verstoren. Het staat ook vast dat duinvorming op manueel gereinigde stranden veel vlotter verloopt.” In Middelkerke haalden de vrijwilligers het meeste afval op -575 kg- , gevolgd door De Haan (313 kg) en Oostende (258 kg). In Koksijde kwamen het grootste aantal mensen opdagen: een honderdtal.

Traditioneel vonden de vrijwilligers weer enkele vreemde zaken: een douchekop, een dode Jan van Gent die verstrikt zat in een warrelnet, shampooflessen, een Spaanse visbak en een resem plasticen soldaatjes.

In het natuurreservaat de IJzermonding in Nieuwpoort werd zaterdagvoormiddag al meer dan één ton afval ingezameld. Ook daar was de actie een groot succes. In Knokke-Heist daagde een veertigtal jongeren op om het strand boven de hoogwaterlijn tussen Heist en Duinbergen op te ruimen. De deelnemers waren iets minder talrijk dan vorig jaar omdat de actie samenviel met het begin van de paasvakantie. Ook een aantal jeugdverenigingen trok voor een paar dagen op kamp en kon dus niet deelnemen aan de actie.

Voor de actie begon, kregen de deelnemers van ervaren gidsen uitleg over wat er allemaal niet thuishoort op het strand. In drie uur tijd werd tussen Heist en Duinbergen 183 kilogram afval verzameld. 59 kilogram plastic en 75 kilogram hout staan bovenaan het lijstje. Opmerkelijke vondsten waren een motorhelm, verschillende paletten, twee bidons olie, sinaasappelen en zelfs kogelhulzen. In Zeebrugge trok een vijftigtal vrijwilligers onder wie een groep Blankenbergse scouts naar het strand. Zij moesten het strandgedeelte voor de duinen opruimen. Door de storm van de voorbije week en de grote hoeveelheid afval dat aanspoelde werd dit strandgedeelte en ook het strand aan de dijkzone voor het begin van de vakantie machinaal opgekuist.

Daardoor konden de Zeebrugge vrijwilligers minder afval verzamelen dan hun collega's in Knokke-Heist. Het strand aan de duinenvoet in Blankenberge werd dit jaar niet schoongemaakt. Er wordt voor de lenteprikkels afwisselend gewerkt met het Zeebrugge strand. De technische dienst van de gemeente zal dat deel eerstdaags schoonmaken.

Kust Vierde editie Lenteprikkel opnieuw succes

Bijna dubbel zoveel vrijwilligers als vorig jaar en 2.113 kilogram afval ingezameld. De vierde Lenteprikkelactie van het Coördinatiepunt Geïntegreerd Kustbeheer om de stranden te reinigen kent ieder jaar meer succes.

"711 personen reinigden zaterdag in totaal bijna tien kilometer strand, goed voor ruim twee ton afval. Hiermee hebben we alle records van de vorige jaren gebroken", zegt een tevreden Hannelore Maelfait van het Coördinatiepunt Geïntegreerd Kustbeheer. „Vorig jaar waren dat nog 452 vrijwilligers en 1,8 ton. We kregen heel wat medewerking van de verschillende kustgemeenten en ook de randactiviteiten, onder meer in Koksijde, brachten heel wat volk op de been. Dit jaar was de grootste fractie hout, 600kg, gevolgd door 570kg touw en textiel -voornamelijk visserijafval- en 451 kg plastic", aldus nog Hannelore Maelfait.

Dode jan-van-gent

In Nieuwpoort werd heel duidelijk het verschil tussen machinaal en manueel reinigen aangetoond. Stadsbeambte Marie-Ange Loones, die de actie in Nieuwpoort coördineerde: „Tachtig procent van wat machinaal wordt ingezameld, hoort niet bij zwerfafval thuis. Dit is organisch materiaal en het verwijderen kan onder meer de structuur van de stranden verstoren. Het staat ook vast dat duinvorming op manueel gereinigde stranden veel vlotter verloopt." In Middelkerke haalden de vrijwilligers met 575 kg het meeste afval op, gevolgd door De Haan (313 kg) en Oostende (258 kg). In Koksijde kwam het grootste aantal mensen opdagen: een honderdtal. Traditioneel zaten er weer enkele vreemde zaken tussen: een douchekop, een dode jan-van-gent die verstrikt zat in een warrelnet, shampooflessen, een Spaanse visbak en een resem plastic soldaatjes. In het natuurreservaat de IJzermondong in Nieuwpoort werd zaterdagvoormiddag al meer dan één ton afval ingezameld. Ook daar was de actie een groot succes.

VIn 02-04-2007

© 2007 Vlaamse Uitgeversmaatschappij NV

Opruimactie op stranden levert twee ton afval op.

Bij een grote opruimactie van de stranden aan de Belgische kust werd zaterdag in de tien gemeenten in totaal 2.113 kilo afval opgehaald. Met de actie wil het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer het publiek en vooral de gemeentebesturen erop wijzen dat een strand met natuurlijk afval belangrijk is voor duinvorming en kustverdediging. In totaal namen 711 personen deel aan de actie.

HET LAATSTE NIEUWS

Opruimactie op stranden levert 2,1 ton afval op

Bij een grote opruimactie van de stranden aan de Belgische kust werd in de tien gemeenten in totaal 2.113 kg afval opgehaald. Met de actie wil het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer het publiek en vooral de gemeentebesturen erop wijzen dat een strand met natuurlijk afval belangrijk is voor duinvorming en kustverdediging. In totaal namen 711 personen deel aan de actie. Daarbij viel de grote opkomst van verenigingen en jeugdbewegingen op.

Machinaal

Volgens Kathy Belpaeme van het Coördinatiepunt worden nog te veel stranden machinaal gereinigd. "De machines halen in de zomer ook het natuurlijk afval en veel zand weg. Daarom staan we achter initiatieven zoals in Koksijde, De Haan en Oostende om stukken strand niet meer machinaal te reinigen. Er komt dan ook zeker een vijfde uitgave van onze actie in 2008."

9,9 kilometer

Vandaag werd in totaal 9,9 km strand gereinigd door de vrijwilligers. Dat leverde 2,1 ton afval op. Hannelore Maelfait van het Coördinatiepunt wijst erop dat het vooral gaat om drie soorten afval: "600 kg hout, 570 kg touw, netten en textiel en nog eens 441 kg plastic werd opgehaald. We vonden zelfs een visbak uit Spanje, een autostuur en een dode Jan Van Gent in een net terug. We zijn vooral blij met de grote publieke opkomst." (belga/hln)

